

Handläggare: Margareta Eriksson
Tfn: 08-508 18 049

Till
Farsta stadsdelsnämnd

Remiss ang. översyn av resursfördelningssystem för socialpsykiatri

(bilaga: stadsledningskontorets förslag)

Förslag till beslut

1. Farsta stadsdelsnämnd överlämnar och åberopar som sitt yttrande förvaltningens tjänsteutlåtande

Gillis Hammar
stadsdelsdirektör

Margareta Venizelos
chef beställaravdelningen

Sammanfattning

Resursfördelningen för socialpsykiatri har setts över och vissa förändringar föreslås. Det nya förslaget innebär att resurser för socialpsykiatriska insatser bryts ut ur den s.k. vuxennyckeln för individ och familjeomsorgen och i fortsättningen fördelas i separat ”påse”. Dessutom föreslås vissa ändringar i de variabler som ska styra tilldelningen.

Förvaltningen ser positivt på förslaget.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom beställaravdelningen för omsorg om äldre och funktionshindrade.

Bakgrund

I budget 2005 fick kommunstyrelsen i uppdrag att i samråd med socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta översynen av resursfördelningssystemet inom socialpsykiatri. Översynen har gjorts av stadsledningskontoret i samarbete med socialtjänstförvaltningen, utrednings- och statistikkontoret samt representanter från fyra stadsdelar.

Förslaget till förändringar har remitterats för yttrande, senast den 30 juni, till socialtjänstnämnden och samtliga stadsdelsnämnder.

Förslaget i sammanfattning

Nuvarande resursfördelningssystem

Resurser för socialpsykiatriska insatser ingår i dag i individ och familjeomsorgens ”påse” för vuxenvård. Fördelningsmodellen bygger på fyra delar:

Strukturvariabler

- andel förtidspensionärer, 25-64 år
- andel ensamboende låginkomsttagare, 30-64 år
- andel långtidsarbetslösa, 20-64 år
- andel vuxna med fler än 15 sjukdagar
- andel med låg utbildningsnivå, 25-64 år

Alkoholindex

- andel döda i alkoholrelaterade sjukdomar i befolkningen

Narkotikaindex

- andel i befolkningen med narkotikarelaterade sjukdomar
- andel narkotikamissbrukare enl. narkomanvårdsinventeringarna
- andel i åldern 21-39 år med åtal/åtalsunderlåtelse enligt brottsbalken/narkotikastrafflagen

Socialpsykiatriindex

- vårdade inom landstingets psykvård, exkl. psykos och schizofreni) i befolkningen 20- år
- vårdade för schizofreni/psykos i befolkningen 20- år

De fyra delarna ges olika tyngd så att strukturvariablerna viktas med 55% och de övriga tre delarna med 15% vardera.

Förslag till nytt system

Vuxennyckeln inom individ och familjeomsorgen föreslås i fortsättningen fördelas i två delar, missbrukarvård och socialpsykiatri. Detta anses på ett bättre sätt styra resurserna till målgruppens behov.

Utredarna har tittat på hur dagens fördelningssystem stämmer med insatser och faktiska kostnader för psykiskt funktionshindrade men också undersökt om andra variabler kan ge en bra samvariation.

Man har funnit att bokförda kostnader avspeglar de faktiska behoven och har därför använt kostnadsdata för att testa olika variabler.

I förslaget sägs att insatser till psykiskt funktionshindrade 65 år och äldre inte ska tas från de medel som fördelas via den socialpsykiatriska nyckeln utan från äldreomsorgsmedel. Vidare anges när det gäller personer med både missbruk och psykiska funktionshinder att systemet endast ska omfatta kostnader för de socialpsykiatriska insatserna. Detta oavsett om nämnden väljer att lägga ansvaret för målgruppen inom missbruks- eller socialpsykiatrisk enhet.

Utbyggnad av boende, ett behov som fortfarande är stort, ses som en för staden gemensam angelägenhet och därför finns särskilda stimulansmedel avsatta. Utredningen föreslår att ett system för att bättre kunna ta fram uppgifter om behov av särskilt boende utvecklas.

Variablerna

Arbetsgruppen har testat nuvarande strukturvariabler och s.k. psykindex för att se vilka som samvarierar med faktiska kostnader och insatser. Man har funnit att ”andel långtidsarbetslösa av befolkningen 20-64 år” inte samvarierar och föreslår därför att den variabeln tas bort.

Av de nya variabler som testats visar sig de flesta inte ha något större samband med behoven hos psykiskt funktionshindrade. Endast en faktor, ”andel bostäder i allmännyttan”, uppvisar en betydande samvariation och föreslås därför ingå som en ny variabel.

Det psykindex som används tillkom i samband med psykiatrireformen och utgår från landstingets insatser i öppen och slutenvård. Genomförda tester visar att index inte samvarierar med kostnaderna inom socialpsykiatrin. Test av andra sjukvårdsdata visar inte på bättre samvariation. Dessutom har framkommit att landstinget arbetar för att få fram bättre statistikuppföljning. Arbetsgruppen föreslår att staden fortsatt följer detta arbete men att man för närvarande utesluter psykindex från fördelningsnycklarna.

I utredningen har också övervägts införandet av en boendevariabel. Något sådant förslag läggs emellertid inte i nuläget.

Förslag till nya variabler

- Andel bostäder i allmännyttan
- Andel förtidspensionärer 25-64 år av befolkning 25-64 år
- Andel ensamstående låginkomsttagare (<120 000 kr) utan barn 30-64 år av samtliga ensamstående utan barn 30-64 år
- Andel sjukpenningförsäkrade 16-64 år med minst 15 sjukpenningdagar av samtliga sjukpenningförsäkrade 16-64 år
- Andel med högst grund-/folkskola 25-64 år av samtliga 25-64 år

Alla variabler föreslås få samma tyngd, 20%.

Effekt av förslagen

Utredarna har beräknat nettokostnadsramen för socialpsykiatri till 480 mnkr 2005. En fördelning av dessa medel enligt de nya fördelningsnycklarna visar att tio stadsdelar skulle få en ökad kostnadsram jämfört med om fördelningen gjordes utifrån nuvarande nycklar. Färsta finns bland de åtta stadsdelar som skulle få en minskad ram.

Jämfört med stadsdelsnämndens nettobudget för socialpsykiatri 2004 och 2005 och utfallet 2004 ger fördelningsnycklarna något minskat utrymme, dock inte så mycket som de i ärendet beräknade 2 mnkr.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser positivt på att resurser för socialpsykiatri fördelas separat. Inget finns heller att invända mot valet av variabler som väl tycks korrespondera med faktiska behov, insatser och kostnader.